

आमाबाट-बच्चामा एचआईभीको फैलावटको रोकथाम

बच्चाहरु एचआईभीबाट संक्रमणितमुख्यतया आमाबाट बच्चामा एचआईभी सर्ने सबभन्दा प्रचलित एक तरिका बाट हुन्छन् । शिशुहरु जो एचआईभी-पोजेतिभ छन् निम्नरूपमा संक्रमणित भएका हुन सक्छन्:

- आमाको गर्भावस्थाको बेलामा
- योनीमार्गबाट प्रसवको बेलामा
- आफ्नो एचआईभी-पोजेतिभ आमाको संक्रमणित दुध पिएर

त्यस्ता उपचारहरु छन् जसले नवजात शिशुहरुलाई एचआईभी संक्रमणबाट बचाउन सक्छन् । जब एचआईभी-पोजेतिभ आमाहरुले गर्भावस्थामा, प्रसव, तथा बच्चाको जन्मको बेलामा एचआईभी भाइरसका बिरुद्धमा लड्ने औषधि लिन्छन्, तथा बच्चा सिजारीयन सेक्सन (सी-सेक्सन) बाट जन्माउँछन्, उनीहरुको बच्चाहरुमा एचआईभी संक्रमण हुने जोखिम २% भन्दा कममा झर्दछ । एचआईभी-पोजेतिभ आमाहरुका नवजात शिशुहरुलाई जन्मदा एचआईभीको औषधि (एन्टीरेट्रोभाइरल) पनि दिइन्छ ।

त्यस्ता महिलाहरुका लागि पनि सहयोगी उपचारहरु छन् जसले आफु एचआईभी-पोजेतिभ भएको कुरा उनीहरु प्रसवमा

आउनुभन्दा अगाडी सम्म थाहा पाउंदैनन् । यदि उनीहरुले प्रसव र बच्चा जन्मको समयमा एचआईभीको औषधिहरु लिए भने, उनीहरुको

बच्चाहरुमा एचआईभी संक्रमणको जोखिम अझै पनि १०% भन्दा कम गराउन सकिन्छ । एक एचआईभी-पोजेतिभ आमा जसले गर्भावस्था वा बच्चाको जन्मको बेलामा एचआईभीको औषधि (एन्टीरेट्रोभाइरलहरु) लिएकी छैनन्, उनले आफ्नो बच्चालाई भाइरस सार्ने सम्भावना २५% हुन्छ ।

बच्चालाई योनिद्वार बाट जन्माउने कि सेजारीयन गरेर जन्माउने भन्ने बारेमा गर्भावस्थामानै तपाईंले आफ्नो स्वास्थ्य सेवा प्रदायक सँग छलफल गर्नुपर्दछ । यो तपाईंको स्वास्थ्य, एचआईभीको उपचार अवस्था, र बच्चाको जन्मको बेलामा तपाईंको प्रसव कसरी अगाडी बढिरहेको छ भन्ने कुराहरुमामा भर पर्छ ।

गर्भवती महिलाको लागि एचआईभी परिक्षण

सीडीसीले सबै गर्भवती महिलाहरुलाई एचआईभीको परिक्षण गर्न सिफारिस गर्दछ- तर

सबै स्वास्थ्य प्रदायकहरुले गर्भवती महिलाहरुका लागि स्वचालित एचआईभी जाँच उपलब्ध गराउंदैनन् । यदि तपाईं गर्भवती हुनुहुन्छ र आफुलाई एचआईभी वा कुनै यौनजन्य रोग (एसटिडी) लागे जस्तो लाग्छ भने तपाईंले एचआईभी जाँचको लागि अनुरोध गर्नु एकदमै जरुरी हुन्छ ।

नवजात शिशुहरुको लागि एचआईभी जाँच

शरीरले संक्रमणहरुका बिरुद्ध लड्नका लागि बनाएका बस्तुहरुलाई एन्टीबडी भनिन्छ । कसैलाई एचआईभी

लागेको छ कि छैन भनेर जानकारी दिने प्रचलित प्रयोगशाला परीक्षणले एचआईभीको एन्टीबडीको जाँच गर्दछ । एचआईभी-पोजिटिभ आमाहरूबाट जन्मेका सबै बच्चाहरूमा एचआईभीको एन्टीबडीहरू हुन्छन् । यी एन्टीबडीहरू उनीहरूको आमाको प्रतिरक्षा प्रणालीले बनाएको हुन्छ र यिनीहरू बच्चाको रक्त प्रणालीमा जन्म भन्दा पहिलै प्रवेश गरिसकेका हुन्छन् । यी एन्टीबडीहरू १८ महिनासम्म रहन सक्छन् । यी एन्टीबडीहरूले आमालाई एचआईभी संक्रमण भएको थियो भन्ने देखाउँछन्, तर यसको मतलब बच्चा पनि संक्रमणित भएकै छ भन्ने होइन । यसको मतलब एचआईभी संक्रमणको सामान्य एन्टीबडी जाँच नवजात शिशुहरू वा बच्चाहरूमा उपयोगी हुँदैन ।

स्वास्थ्यसेवा प्रदायकहरूले विशेष एचआईभी जाँचको प्रयोग गर्दछन् जसले ६ महिना भन्दा कम उमेरका बच्चाहरूको रगतमा वास्तवमा भाइरसकै सानो मात्र पत्ता लगाउन सक्छ । (सम्झनुहोस, धेरै जसो एचआईभी जाँचहरूले भाइरसका विरुद्ध एन्टीबडीहरू हेर्दछन्, न कि भाइरस नै) डाक्टरहरूले विशेष जाँच बाट, लगभग ९०% शिशुहरूमा २ महिना र ९५% शिशुहरूमा ३ महिनाको हुँदा उनीहरू एचआईभी संक्रमणित भएको पहिचान गर्न सक्छन् ।

एचआईभी-पोजिटिभ आमा बाट जन्मेका सबै बच्चाहरू एक वर्ष नपुग्दा सम्म पटक पटक एचआईभीको जाँच गर्नुपर्दछ ।

यदि तपाईं एचआईभी-पोजिटिभ तथा गर्भवती हुनुहुन्छ भने, तपाईंले आफ्नो स्वास्थ्य सेवा प्रदायकसँग तपाईंको र जन्म दिएपछि तपाईंको बच्चाको लागि उपचार योजनाको बारेमा छलफल गर्नु जरुरी हुन्छ ।

एचआईभी/एड्स बारेमा तपाईंका कुनैपनि प्रश्नहरूको जवाफ पाउने कुरामा सुनिश्चित हुनुहोस् । तपाईंको जनस्वास्थ्य बिभाग तथा स्वास्थ्य सेवा प्रदायकले मद्दत गर्न सक्छन् ।

Text adapted from materials on the AIDS.gov website.
Handout by Healthy Roads Media (www.healthyroadsmedia.org),
Funding from Division of Specialized Information Services of the
National Library of Medicine It can be freely distributed under the
Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs License
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/us>)

Nepali

HIV/AIDS-Pregnancy and Childbirth
Last reviewed 2013